

Un gran telescopi mal enfocat

Quim Pérez

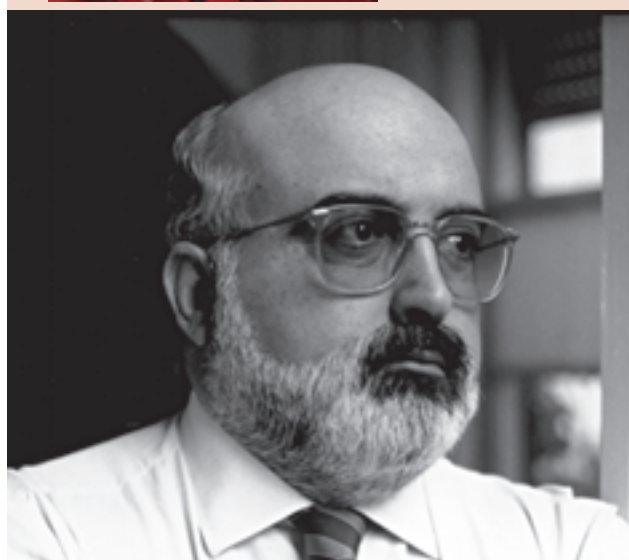
Penjar a Valentí Puig l'etiqueta d'intel·lectual conservador és una de les poques oportunitats que tenim els crítics de fer-la servir sense que sembli una contradicció. Puig no cultiva la sortida de to, l'empenyament perpetu i la provocació com a armes argumentatives sinó que basteix les seves opinions amb un ampli ventall de reflexions madurades i referències culturals de primera mà.

La gran rutina és una novel·la malalta d'*assagitis*. Està a una passa molt curta d'esdevenir un dietari a causa de les nombroses pinzellades que es donen sobre els més diversos temes. L'encreuament que l'escriptor mallorquí pretén entre narració i assaig acaba confonent el narrador amb l'escriptor i pensador. Vol ser una novel·la de personatges i el que acabem trobant són titelles al servei d'un manat d'opinions que haurien reeixit més en un dietari. Naturalment, la trama és ben escassa i es resumeix en una caracterització del quartet protagonista i de les seves neurosis agreujades per l'edat. Si per Carl von Clausewitz la guerra és la continuació de la política per altres mitjans, per Puig aquesta novel·la, distingida amb el premi Sant Joan 2006, ha suposat la continuació de l'assaig per altres mitjans. La prosa és el seu reclam més indiscutible; presenta una tensió intel·lectual envejable, un caràcter líric encisador i només per paladejar-la val la pena endinsar-se a les seves planes.

Som davant del retrat força crític de quatre *sociates* triomfadors a la seixantena –un d'ells, el polític Amadeu Prat és convergent però si fa no fa Puig el fica al mateix sac que a la resta–, que comparteixen una casa de cap de setmana en un poble imaginari de la vall del Tarragonès anomenat Viluma (¿Potser una mostra més de la misantropia o del pessimisme –tots dos ben presents al llarg dels dotze capítols– de Puig respecte a l'ésser humà?). Els altres tres són l'editor Daniel Marquet, amb un fill mort per una sobredosi; el pintor Ventura Dols, malalt de càncer, i el financer corrupte Marcel Petrus. Una gent que “Vivien bé, però cada vegada el món els agradava menys”. Una generació, identificable amb la *gauche divine*, que va creure en els mites revolucionaris i que al final s'ha adaptat a una vida tan rutinària com narcisista.

Un dubte raonable que pot assaltar al lector és si una novel·la tan rabiosament plantada al present envellirà bé. Una novel·la amb una voluntat ben encomiable d'aixecar acta del present i on convergeixen a dojo adopcions de nenes xineses, viadres, liftings, brunchs, dificultats per procrear i prejubilacions. Un altre dubte és si hi ha prou distància per jutjar tan durament aquest període polític, ja que el veredicté té pinta de judici sumaríssim. Puig situa el *big bang* de tot en la victòria electoral de Zapatero, però oblida o calla de manera massa interessada i molt censurable tot el que va succeir abans de la primavera i l'estiu del 2004. Només cal recórrer a les hemeroteques i a internet per saber què va passar i qui governava els quatre anys anteriors. I no és que ara calgui defensar els uns i acusar els altres, però aquesta reducció del període analitzat sembla més aviat una mostra de guerra de trinxera i no pas una crítica desinteressada sobre uns valors i unes maneres determinades de fer política.

Que Valentí Puig és un autor conservador és un fet distintiu i públic que exhibeix amb orgull i força seny, però resulta pesat, aquest assetjament continu de qualsevol pensament o moviment (diguem-ne d'esquerres, progressista, llibertari o social) que hagi volgut canviar un present sovint massa injust o imperfecte; en definitiva, aquesta al·lèrgia furibunda al canvi. Puig prefereix i troba la felicitat en el fet que tot romanguí al seu lloc abans d'aventurar-se a qualsevol provatura. “La clau de tot és saber durar”, ens diu en un paràgraf. El seu radicalisme immobiliària oblida que sense canvi l'ésser humà tampoc s'hauria mogut de les caveres. La política, la filosofia, la literatura i la vida; tot plegat és un diàleg, una tensió constant, un estira-i-arronsa entre innovació i conservació.

Valentí Puig

(Palma de Mallorca, 1949) va debutar amb el dietari *Bosc endins* (1982). Entre les seves obres cal destacar les novel·les *Complot* (1986), *Somni Delta* (1987) i *Primera fuga* (1987); els reculls de narracions *Dones que fumen* (1983) i *Maniobres privades* (1999), l'assaig *L'home de l'abric* (premi Josep Pla 1998), i les seleccions d'articles aplegats en els volums *Vicis dels temps* (1999) i *Una literatura particular* (1999). Entre els últims títols publicats destaquen l'assaig *Por un futuro imperfecto* (2004) i el poemari *Molta més tardor* (2004).

Autor_ Valentí Puig

Editorial_ Edicions 62

Pàgines_ 192